

حکایت روشنفکری جهان عرب تلخ اما شیرینی است... روح معذب مشوش اما آزر مغرور عرب است... روش تفکر عرب در طلب پیوستن به جهان کنونی است...

خلاصه می شود - دلسختی عمده متفکران جهان عرب بوده است... میراث و تجدید منتشر شده اند... متفکران جهان عرب هر یک به فراخور تخصص و معرفت خود به بررسی میراث (سنت) پرداختند...

منصف عبدالجلیل (۲) و وحید سعفی (۵) اسامی قرآنی (۶) محمد حداد (۷) و محمد حمزه (۸) از این حلقه اند.

پاتوجه به آشنایی که نویسنده با نوشته ها و فعالیت های علمی این حلقه دارد یقین دارد که رفته رفته در عرصه نقد اندیشه دینی به حلقه های موثر و پر نفوذ در جهان عرب بدل خواهد گشت...

حمادی ذویب از این حلقه است وی نیز فارغ التحصیل دانشکده ادبیات تونس است... نبوی به منزله منبعی از منابع اصول فقه تا پایان قرن پنجم (۱۹) زیر نظر عبدالمجید شرفی به عنوان استاد راهنما در سال ۱۹۹۳ دفاع و سرانجام در سال ۲۰۰۵ در قالب کتابی با عنوان «سنت نبوی میان اصول آفته و تاریخ (۱۰)» در ۲۵۲ صفحه منتشر شد...

وی پیش از این کتابی دیگر با عنوان «مفهوم اجتماع قبلی و عرف نزد عالمان اصول فقه تا پایان قرن ششم هجری (۱۱)» به رشته تحریر در آورده بود.

حمادی ذویب در این کتاب به بررسی مفهوم سنت نبوی می پردازد که در عرصه قانونگذاری پس از قرآن، دومین منبع محسوب می شود...

فرض اصلی وی در این پژوهش مفصل اثبات تاریختمدنی سنت نبوی است... سنت نیز همانند مفاهیم دیگر، صیغه ای بشری دارد...

السنة بین الاصول والتاریخ حمادی ذویب المرکز الثقافی العربی دار البیضاء ۲۰۰۵

در آمده است. حمادی ذویب در این کتاب می کوشد تا از فرایند «سنت» این مفهوم روایتی مستند را فراهم آورد... عصر پدید آمدن مکاتب فقهی، واژه سنت معنای فرهنگ و آداب و رسوم و سنن اجتماعی اعراب مسلمان حامل معنی متعددی بود...

پایه گذاری اصل سنت نبوی نخستین بار به دست شافعی (متوفای ۲۰۴) در «الرساله» صورت بندی شده اما تا نهای شدن و بسط آن همچنان راهی طولانی را در پیش رود داشته...

طی این دوره که تقریباً سه قرن به طول انجامیده تفسیرهای حقوقی رادیکال این حزم فلسفی از تعداد منابع حقوقی و نیز میزان مشروعیت آن ها در قانونگذاری از یک سو و نظر به برداری های غزالی فقیه بلندیایه و رسمی حکومت سلجوقیان از سوی دیگر...

حمادی ذویب می افزاید قطعی شدن سنت نبوی، رسوخ و یکدست شدن مفهوم «سنت» را در سنت و میراث اسلامی در پی داشت. خاصه بعد از نهای شدن متن قرآن و مسلم انگاشته شدن توده عظیمی از اقوال و اعمال...

این امر سبب شد تا نفس از سیاق تاریخی خود جدا شده به مفهومی «صلب» و «جاودان» بدل شود. براساس آنچه گفته شد و نیز نادیده گرفتن بعد تاریخی متون درجه اول و درجه دوم (نصوص اصلی و شرح های آن) میراث اسلامی یکسره از عرصه تاریخ و آگاهی بشری فراتر رفته...

۱- الاسلام والحدیث، تونس، ۱۹۹۰.

۲- تحدیث الفکر الاسلامی، نشر الفکر، دار البیضاء، مغربه ۱۹۹۸.

۳- الاسلام بین الرساله والتاریخ، دار الطلیعه، بیروت، ۲۰۰۱.

۴- نویسنده کتاب الفرقه الهامشبه فی الاسلام (دارالمدی الاسلامی، بیروت، ۲۰۰۵. اصول الفقه بین ابن حزم و الاسدی (تونس، ۱۹۸۴).

۵- نویسنده کتاب العجیب والغریب فی کتب تفسیر القرآن (تبرالزمان، تونس، ۲۰۰۱. اقربان فی الجاهلیه والاسلام (تبرالزمان، تونس، ۲۰۰۲).

۶- نویسنده کتاب حرمه الممتد فی الاسلام نشر الفکره دار البیضاء، ۱۹۹۷.

۷- نویسنده کتاب محمد عبده فراه جدید فی الفکر الاصلاحی (دار الطلیعه، بیروت، ۲۰۰۲). حفریات تاریخیه فی الخطاب الاصلاحی العربی (دار الطلیعه، بیروت، ۲۰۰۲).

۸- نویسنده کتاب الحدیث النبوی ومزله فی الفکر الاسلامی المعاصر (تونس، ۱۹۹۰، ۱۹۹۱).

۹- السنه اصلا من اصول الفقه الی نهایه القرون الخماسه هجریه، تونس، ۱۹۹۳.

۱۰- السنه بین الاصول والتاریخ، المرکز الثقافی العربی، دار البیضاء، ۲۰۰۵.

۱۱- الاجماع والتقیس والمعرفه عند الاصولیین حتی القرآن السلس الهجری، المرکز القومي البیضاغوی، تونس، ۱۹۹۸.

تاریخ حمادی ذویب

